

Kutatási jelentés

Szinetár Csaba
NyME TTMK Állattani Tanszék

Pannon gyeptípusok élőhelykezelése Magyarországon
LIFE 05NAT/HU/000117 számú projekt

Projekt terület: Vértesboglár

1. Tevékenységek

A 2007-es eredmények alapján készült monitorozási program szerint, egy nyári és egy őszi (egy-egy hónapos) gyűjtési időszakban végeztük a 2008-as terepi munkákat. A Barber-féle talajcsapdázással végzett gyűjtések három kezelési foltban történtek.

A 2008-ban vizsgált területek

1. **og** (Lint) intenzíven legeltett terület
2. **sg** (Lszorv) szórványos legeltetésű terület
3. **cg** (Lk) legelésből kizárt terület

A legelő, valamint a vadon élő állatok távoltartására vadriasztószeres kísérletet állítottunk be. Mintavételi területenként 5-5 csapdát üzemeltettünk.

A terepi munkák az alábbi időszakokban történtek

Gyűjtési időszakok:

2008/1. 2008. 04.23-06.08.

2008/2. 2008. 09.24-10.21.

Terepnapok: 04.23.; 06.08.; 09.24.; 10.21.

A négy terepi gyűjtőnapon a talajcsapdázáson kívül egyelő gyűjtések, és fotódokumentáció készítés történt.

2. Eredmények

A nyári időszak gyűjtései kerültek eddig feldolgozásra és elemzésre.

Az őszi gyűjtések feldolgozása folyamatban van. Befejezés 2009. január-február.

Záró jelentés 2009. március 30.

Az első gyűjtési periódusban 37 faji szintig determinált pókfaj 304 kifejlett (adult) egyedét gyűjtöttük. Közülük egy faj védett.

1. Táblázat. A Vértesboglári-gyepeken gyűjtött pókok fogási adatai (2008. 04.23-06.08.)

n: egyedszám; **cg:** legelésből kizárt; **sg:** szórványos legeltetésű; **og:** intenzíven legeltetett; **N:** Σn;

Dominancia: Palmgren (1972) nyomán, módosítva; D – domináns: 5% felett; SD – szuidomináns: 2-5%; GY – gyakori: 0.5-2%; SZ – szórványos 0.2-0.5%; R – ritka: 0.2% alatt;

DT: bolygatottság tolerancia

RI: természetes élőhelyekre jellemző, bolygatást csak kismértékben toleráló faj;

R: természetes és másodlagos élőhelyekre egyaránt jellemző, közepesen zavarást tűró faj;

E: bolygatást jól tűró faj, túlnyomórészt, vagy kizárólagosan erősen bolygatott, másodlagos élőhelyekre (szántóföldekre, urbanizált területekre) jellemző.

Agro Pr: agrárélőhely preferencia:

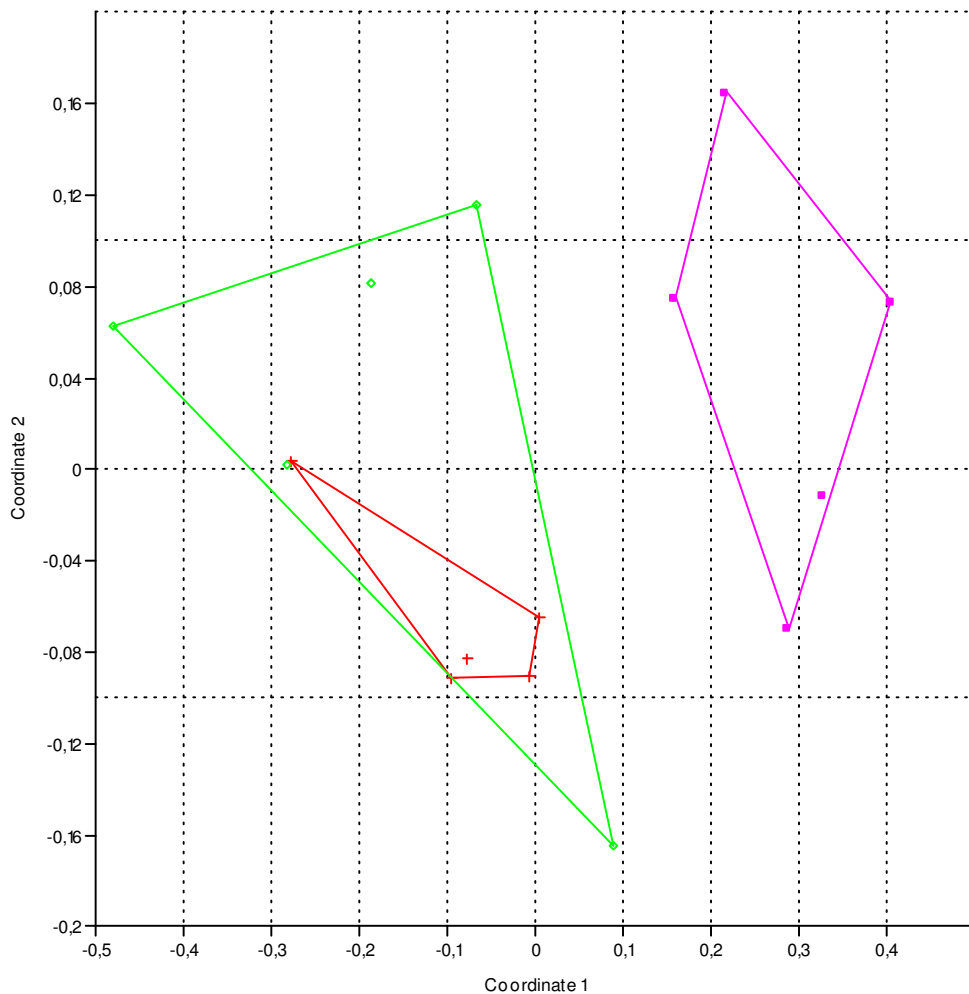
Agrobiont: Azokat a fajokat soroljuk az agrobiont kategóriába, melyek a hazai agrárterületek arachnológiai adatbázisa alapján a vizsgált agrárterületek 75%-án képviselve voltak, továbbá a dominancia értékük elérte az 1%-ot a teljes mintavételi egyedszámban.

Agrofil 1; 2 Azok a pókfajokat, melyek nem érik el a fenti értékhatárokat, de az agrárterületek faunájában rendszeresen képviselve vannak, azokat agrofil kategóriába soroljuk. A gyakoribb agrár-élőhelyi előfordulásnál agrofil 1, a kevesebb gyakori, de szintén tipikus jelenlét esetén agrofil 2 besorolást alkalmazunk.

- nem jellemző a faj előfordulása agrárterületeken (elsősorban szántóföldi kultúrákra (gabona, lucerna stb.) vonatkozó megállapítás)

Samu és Szinetár 2002, 2006 nyomán,

1. ábra. Vértesboglári legelő talajcsapdáinak NMDS analízise a pókfauna alapján (Bray-Curtis –index) (piros: szórványosan legeltetett, zöld: kizárt, lila: intenzíven legeltetett) (Vértesboglár, 2008. 04.23-06.08.)

4. Értékelés, következtetések

A legmagasabb denzitást és fajszámot a legelésből kizárt területen kaptuk (egyed, illetve fajszám/csapda/10 nap). Az erős túllegeltetés jelentősen csökkenti a pókfauna denzitását. A bolygatás toleráns és agrobion fajok gyakorisága látványosan megnő ebben az élőhelyfoltban. Ugyan az egész területre (270ha) vonatkoztatva nem tekinthető magasnak a 200 egyedből álló állatállomány, de ahhoz, hogy ne jelentkezzenek a túllegeltetés kedvezőtlen hatásai, és a becserjesedés se alakítsa vissza a területet, a legeltetés területi és időbeli eloszlását érdemes körültekintően megtervezni, és kontrolláltan kivitelezni.